

V měsíci září tohoto roku uplyne už celých 70 let od smrti zakladatele Československé republiky **Tomáše G. Masaryka**. První prezident naší republiky na jejímž vzniku v roce **1918** měl největší podíl, měl a bude mít své pevné místo v dějinách naší země, v dějinách její kultury, vědy a politiky. Když v roce **1937** (14. září) zemřel, tak jeho smrtí oplakával celý národ a to bez rozdílu náboženského a politického přesvědčení. T. G. Masaryk patří v mravním smyslu k největším osobnostem našich národních dějin. Otázka mravní opravdovosti lidské existence ho přivedla k programu jehož jádrem bylo dějinné vědomí českého člověka.

Když se T.G. Masaryk již rozhodl působit v Praze ani zdaleka mu nebylo jedno mezi jakými lidmi zde bude žít a působit. Co Masaryk tak hluboce rozdráždilo, že nemohl být „šetrný“ a že postupoval bez taktu, to byl jeho hluboký zážitek ochoty lidí žít v klamu, lidské dovednosti namlouvat si přesvědčení, které vyhovuje jejich zájmům. Byl to jeho zážitek kam až může jít

lidské běsnění pokud člověk cítí, že jeho laciné klamně přesvědčení je ohroženo. Vždyť lidé jsou schopni a to bez veliké námahy se přimknout k omylu a vynakládat obrovskou duševní energii na to, aby se tohoto přesvědčení nemuseli zřeknout. Klade si (Masaryk) proto otázku – Co je to za podivnou faleš? Dá se na tom vůbec stavět lidská existence, trvalé lidské soužití? Tohle to byly jeho (Masarykovy) zásady v jeho boji o pravost „Rukopisů“ a později také v jeho statečnosti v „Hilsnerově aféře“.

Základy Masarykovy statečnosti byly v jeho úsilí o opravdovost, vnitřní poctivost člověka. V překonání lidské dovednosti sám sebe klamat. A právě ve smyslu tohoto Masarykova odkazu je až podivuhodné, že stále existuje tolik lidí, kteří jinak majíce rádi svoje „ratolesti“ a přející jim do jejich budoucna jen všechno dobré, že je vůbec ale vůbec ani nenapadne položit si otázku – jaká asi bude a musí být budoucí úroveň života, těch jejich tolik milovaných, v prostředí, v němž panuje taková schopnost přejímání sebeklamů, vzájemného podvádění, úžasné dovednosti boje proti odhalování lží a podvodů.

Zážitek zloby ubohého maloměšťáka hájícího své nezadatelné právo žít v klamu, byl pro Masaryka tak ohromný, že ho přivedl k poznání, že právě tyto schopnosti povedou k nastolení morálky zvlíe a klamu.

Poznámka: T.G. Masaryk je čestným občanem naší obce od 6. února 1936.

Prameny:

M.Machovec – Tomáš G. Masaryk, Melantrich Praha 1968

T.G. Masaryk – Česká otázka, 1895

T.G.Masaryk - Naše nynější krize, 1895

Z.K..

Vydává Obecní úřad v Klopotovících. Redakční tým: Zdeněk Klobouk a Petr Indrák. Registrováno MK ČR pod Č.j. E 16862. náklad 150 výtisků. Dodáváno domácnostem v obci zdarma.

Lopotník

Nezávislý občasník o dění v naší obci

Léto 2007

Plánek naší obce jak vypadala v roce 1900

Hodová neděle

Střelecké závody na podstrání 2. června 2007

Následky povětrí ze dne 21. června 2007

V listě pana Vojtěcha z Pernštejna daným na Tovačově v pátek po sv. Jiří roku **1556** potvrdil tento tovačovským měšťanům: „... kteříž výsadní domy k šenku vína a vaření piva měli, jejich artikule k lepšímu vzdělání živnosti sepsané.“ V tomto listě jsou vyjmenovány vsi a dědiny – Bolelouc, Čertoryje, Hrdíbořice, Biskupice, Klopotovice, Věrovany, Rakodavy, Ivaň, Oplocany, Lobodice a Troubky – o vsi **Výklekách** už zde není ani zmínky.

Osud vsi Výkleky nebyl ovšem v té době nikterak výjimečný, vždyť v letech 1420 – 1575 zaniklo na Přerovsku celkem 46 vesnic.

Na osudu vesnic se podepsaly zejména tzv. uherské války proti Matyášovi Korvínovi. V roce **1470** bojoval u Tovačova proti Uhrům Václav Vlček z Čenova, který 12. července 1470 mezi Kralicemi a Tovačovem velel českým oddílům a zde byl poražen. Nájezdy uherského krále Matyáše na Přerovsko v letech 1468 – 1472 přinášely celé zemi zkázu. Právě v této době zmizely nejen Výkleky, ale také Člunek u Troubek, Denkovice u Kojetína, Lhota mezi Pavlovicemi a Vitčicemi a staré Uhřičice. Rovněž na Prostějovsku zaniklo na 15 sídlišt – Rakousky u Bedihoště, Trpenovice u Vrahovic, Lhota u Určic, Mitrůvky u Určic atd.

Léta Páně **1597** v pátek na den sv. Marka prodal Jan z Pernštejna hraběti Štěpánovi Illesházimu pánu na Trenčíně – Tovačov s příslušenstvím a síce: „Zámek a město Tovačov s kostelním podacím a s předměstími, mlýnem, valchou, pilou, vodami, se dvorem **Viklickým** k tomu zámku náležitým...“

Za pana Štěpána Illesházihy byl na tovačovském panství zhotoven v roce **1600** panský urbář popisující celé panství. Z tohoto urbáře vyplývá, že při dvoře Viklickém robotovali: Klenovice, Čelčice, Hrdíbořice, Klopotovice, Charváty, Rakodavy a Věrovany.

Štěpán Illesházy prodal trhovou smlouvou 13. prosince **1600** panství tovačovské hrabatům ze Salmu, ti pak vládli na Tovačově až do roku **1715**.

V roce **1679** dvůr viklický měl přes 1 032 měřic polností, choval se v něm různý dobytek – hovězí, černý (vepří), ovce a drůbež. Čistý výtěžek dvora byl 2 005 Zlatých.

V letech **1763 – 1793** byl majitelem panství tovačovského František Josef Jan Václav – hrabě z Künburka, za jeho vlády bylo panství úředně sekvestrováno (tzv. nucená správa) a síce v letech 1771 – 1777 a 1783 – 1790.

Po roce **1840** Jan Nepomuk, hrabě z Künburka skoro všechny panské hospodářské budovy buď znovu vystavěl nebo důkladně opravil. Z této doby pocházela také většina budov Viklického dvora. Dnes ještě stojí blízko bývalého Viklického dvora Sýpka u odbočky silnice do Ivaň.

V roce **1464** (16. ledna) král Jiří Poděbradský potvrdil Janovi z Cimburka zápisy jeho na zámek Tovačov s příslušenstvím a dovolil jemu, aby manželce své – Žofii z Kunštátu věno její na Věrovanech, Ivaní, **Výklekách** a Oplocanech zapsal a vložil do desek zemských v Olomouci. Roku **1470** Ctibora z Cimburka propustil král Jiří Poděbradský z manství a dal mu do dědičného vlastnictví tvrz Tovačov se Starým a Novým městem, dále ves Tovačovec, ves Cíp, dědiny Ivan, Oplocany, Věrovany a **Výkleky**.

Další zmínka o vsi Výkleky je z května roku **1482** v žalobě pana Václava z Boskovis na Ctibora z Cimburka a lidi jeho z Ivaně, kterou šetřili úředníci menšího zemského práva v Olomouci. Pan Václav z Boskovic v této žalobě uvedl, „že lidé jeho klenovští mívali újmu na pastvách.“ Při provedeném šetření vyznali „že kdykoli lidé obilé svá spásli a sebrali, tehdy hnali lidé z Oplocan, z Tovačova i z Výklek a Klopotovic dobytky své na pastviska pokudž jsou mohli a o to nikdy žádných nebylo nesnázi.“

Ještě v roce **1503**, když paní Johanka z Krajku vkládala panu Vilémovi z Pernštejna zboží tovačovské do desek zemských – na hrad Tovačov s městy Starým a Novým Tovačovem, se zde uvádí (mimo jiné) i ves **Výkleky**. V tomto listu jsou vyjmenovány lesy, rybníky, mlýny, řeky, luka – ale o dvoře Vyklickém ani zmínka – ještě tehdy neexistoval.

Ve smlouvě pana Jana z Pernštejna ze dne 15. prosince **1522** uzavřené s Pannou Dorothů, abatyší kláštera u sv. Jakuba na předhradí olomouckém je mimo jiné uvedeno: „A jakož kus pastviska přišlo k pastvísku lidí klopotovských vyklického, to se jim dává podle smluvy, pak pokudž jest námi smluvčími svrchu psany Pan Jan z Pernštejna jeho Milost lidem svým vyklickým dodatečně oddati ráčil a oni lidé vykličtí tu jsou dobrovolně od jeho Milosti žádosti přijali“.

To, že lidé vykličtí neměli námitky proti odebrání části svých pastvisek, svědčí o to, že ves **Výkleky** byly v té době aspoň z části již zpustlá. Jinak se jejich postoj v době, kdy se poddaní přeli a dokonce i soudili o každý kousek pastvin nedá vysvětlit. Potvrzuje to také ta skutečnost, že už v roce **1556** je zmínka o dvoře vyklickém a o vsi Výklekách není ani zmínky.

V roce **1526** (9.května) Jan z Pernštejna provedl s Lobodskými výměnu rolí – „rolí svou od panského dvora tamního zaměnil za rolí, kterou Lobodští měli u Oplocan, tuto pak dal Oplocným, kteří mu vrátili rolí, kterou drželi při dvoře Vyklickém“.

Toto je tedy první zmínka o dvoře vyklickém a potvrzuje, že za pana Jana z Pernštejna, dvůr tento byl před rokem **1526** založen na opuštěných pozemcích vsi **Výkleky**, která asi v této době začala pustnout.

ZO ČSŽ děkuje tímto sponzorům a všem, kteří přispěli k hladkému průběhu oslavy dne dětí.

Dne 21. července uspořádala kulturní komise Obecního úřadu zájezd do westernového městečka v Boskovicích.

18. srpna se bude konat zájezd do zámku v Buchlovicích a na hrad Buchlov.

Zprávy z radnice

Usnesení z 6. veřejného zasedání zastupitelstva obce ze dne 25. 5. 2007

Zastupitelstvo obce projednalo:

1. kontrolu usnesení číslo 5
2. neinvestiční příspěvek z POV
3. uzavření smlouvy s KÚ Olomouc
4. odprodej obecního pozemku

Zastupitelstvo obce schválilo:

1. program 6. zasedání zastupitelstva obce
2. neinvestiční příspěvek z POV na akci Oprava chodníků a vjezdů – 1. Etapa a spolupodíl na financování akce do výše, jak je uvedenov rozpočtu
3. uzavření smlouvy s poskytovatelem příspěvku KÚ Olomouc – uzavře za obec pan Bradík Vlad.
4. odprodej obecního pozemku p. Vyvážilové

Usnesení z 7. veřejného zasedání zastupitelstva obce ze dne 22. 6. 2007

Zastupitelstvo obce projednalo:

1. kontrolu usnesení číslo 6
2. rozpočtové opatření číslo 1
3. provedení díla Oprava chodníků a vjezdů – 1. etapa
4. žádost o skácení stromů

Zastupitelstvo obce schválilo:

1. program 7. zasedání zastupitelstva obce
2. rozpočtové opatření číslo 1
3. provedení díla Oprava chodníků a vjezdů – 1. etapa firmou Josefa Oravce
4. žádost o skácení stromů

Zastupitelstvo obce ukládá:

1. uzavření smlouvy o dílo na Opravu chodníků a vjezdů – 1. etapa s firmou Josefa Oravce do 14 dnů - starosta
2. zaslat písemně reklamaci na opravu zábrany proti odstříkující vodě u kaple – starosta

Řekli, napsali ...

Aischylos, 525 – 456 př. nl. Řecký dramatik.

Kdo zhoubu sel, ten zhoubu sklídí.

Apollinaire Guillaume, 1880 – 1918, francouzský básník a dramatik.

Pro národ je možná nebezpečnější nechat se dobyt myšlenkami než zbraněmi.

Bacon Francis – baron z Verulamů – 1561 – 1626, anglický filozof a státník.

Člověk totiž věří tomu, co chce považovat za pravdivé, protože nemá dost trpělivosti k objeování, zavrhuje věci nesnadné, dále věci střízlivé, ježto omezují naděje a věci v přírodě, jež jdou do větší hloubky, neboť je pověřčivý. Zamítá rovněž světlo zkušenosti, protože je pyšný a nydutý, aby se nezdálo, že v myslí prodlévá u věcí nepatrných a pomíjejících, dále odmítá věci paradoxní, poněvadž podléhá běžnému mínění.

Bible – Běda Vám, kteříž připojujete dům k domu a pole s polem spojujete, takže místa k jiným není, jako byste sami rozsazení byli k přebývání na Zemi.

/Izaiáš 5,8/

Viklický dvůr – osudy jednoho už zaniklého sídliště

Tento pamětník nescetných událostí stával více než čtyři sta let při silnici Prostějov – Tovačov na pravé straně toku řeky Blaty. Jeho demolice po roce 1993 dovrčila zánik lidského sídliště, kde lidé žili už před rokem 1297.

První písemné zprávy o sídlištích v blízkém okolí viklického dvora pochází už z let 1131 až 1359. V roce 1131 jsou uvedeny v písemných zprávách Biskupice, Lobodice a Oplocany, v roce 1203 Tovačov, 1213 Klopotovice, 1225 Kralice na Hané, **1297 Vykleky**, 1309 Klenovice a v roce 1359 Ivaň. Z těchto uvedených lidských sídlišť zanikla jen ves **Vykleky**, která byla tak říkajíc předchůdkyní Vyklického dvora.

Antonín Ugwitz uvádí: „kterak se potomně Tovačov s Oplocany, Výklekami ..., stal zbožím královským není povědomo“.

V roce 1297 se uvádí tovačovský farář Jakub z kostela sv. Jiří a Stanislava. Právě tomuto faráři král Václav II. v roce 1297 „vzdal markrabský dvůr se dvěma k němu příslušejícími lány a štěpnicí a kromě toho ještě jeden lán ve vsi Oplocanech, pak 3 lány a 2 krčmy ve Výklekách.“

Oppidum et munitio – Tovačov, tedy městečko a tvrz se uvádí poprvé 2. června 1321, kdy král Jan Lucemburský zastavil tento svůj majetek a dále trhovou ves Kralice a vsi Hrdibořice, Oplocany, Pivín, Věrovany a Výkleky za 3 000 hřiven grošů českých panu Jindřichovi z Lipé.

Ale už v roce 1327 tentýž král totéž královské zboží dává do zástavy panu Albrechtovi z Cimburka, když náhradou za zboží tovačovské dává panu Jindřichovi z Lipé Třebovou. Tovačov pak při rodu z pánů Cimburka zůstal až do roku 1502, kdy tento starý český rod panem Adamem z Cimburka vymřel po meči.

Markrabí Jan Jindřich v roce 1358 dal městečko a tvrz Tovačov s kostelním podacím, se dvěma dvory, vesnicemi Tovačovcem, Věrovany, Oplocany, **Výkleky** a část markrabské Ivaně v léno Ctiborovi řečenému Kazkovi z Tovačova. Ctibor Kazka byl nejvyšším komorníkem soudu Brněnského. Po Ctiborovi Kazkovi vládl na Tovačově Albrecht II. z Cimburka. Ten listem daným na Tovačově v roce **1411** dal městu Tovačovu odúmrtí a dal mu právo varečnictví s vystavením piva do Ivaně, **Výklek**, Oplocan a Lobodic. V tomto listu se mimo jiné uvádí: „A také jim poričiňujem, aby z Ejaně, z Výklek ani z Oplocan odjinud piva nevozili než z našeho města Tovačova. Více přičiňujem, aby z Lobodic přes ty mosty **Vyklické** piva odjinud nevozili, než z Tovačova, našeho města povezu kúpice,“

5. Kdyby se stalo, že by obilí po žních podražilo a přišla 1 měřice rží na 5 Zlatých, tehdy sousedi se uvolují pacholkovi 4 Zlaté na to přidat a prostředníkovi 1 Zlatý“.

Při tom pacholci a pohůnci většinou spávali na pryčně ve stájích, dívky pak v komůrce, která velice často ani nebyla vytápěna.

A na závěr otázka – jaké byly ceny ?

Císař Josef II. ustavil „Zvláštní úřední komise“, které určovaly ceny potravin „ve velkém i malém“. Tak například pro listopad **1788** byly úředně stanoveny tyto ceny:

1 měřice pšenice	3 Zlaté 15 krejcarů
1 měřice rží	2 Zlaté 44 krejcarů
1 měřice výborné krupičné mouky	4 Zlaté 35 krejcarů 3 denáry
1 měřice krupičné mouky	3 Zlaté 49 krejcarů 2 denáry
1 měřice žemličkové mouky	3 Zlaté 3 krejcarů 3 denáry
1 měřice prostřední mouky	1 Zlatý 38 krejcarů 1 denár
1 měřice černé mouky	1 Zlatý 10 krejcarů 2 denáry
1 měřice hrubých krup	3 Zlaté 19 krejcarů 2 denáry
1 měřice prosné kaše	2 Zlaté 45 krejcarů 1 denár

čtvrt měřice hrachu a čechůvky za 17 krejcarů

1 sprostná žemlička	za 1 krejcar má vážit 6 lotů
1 mastný rohlíček	za 1 krejcar má vážit 3 loty
1 bochník bílého chleba	za 3 krejcar má vážit 1 funt 3 loty
1 malý bochník	za 1 krejcar má vážit 12 lotů

Poznámky:

1 měřice	= 61,487 litru
1 funt	= 32 lotů = 409,53 gramu
1 lot	= 16,07 gramu

Prameny a literatura:

Ottův slovník naučný
Antonín Ugwitz: Z minulosti města Tovačova a okolí, 1907
Archiv redakce

Komentář k mapě roku 1900

V tomto roce měly už Klopotovice 64 domů. Od roku 1876 tedy za 24 let přibýlo v obci 9 domů. Dále uvádíme seznam domů postavených v tomto období, z nichž u některých známe rok výstavby. Uvádíme zde majitele v době výstavby, o pozdějších držitelích zase někdy přistě (při komentáři k mapě obce v roce 1945).

Dům číslo:

56 - postavil v roce	1886 Matěj Mádr
57 - postavil před rokem	1880 Jan Kohn
58 - postavil v roce	1880 František Indrák
59 - postavil v roce	1880 František Navrátil
60 - postaven po roce	1880 Jan Krejčír
61 - postavil po roce	1880 Julius Trefil
62 - postavil v roce	1889 Fabián Kuchař

poznámka: tento domek stával mezi domy číslo 56 a 59, jeho demolice byla provedena ve 30 letech minulého století

63 - toto číslo měla RADNICE

64 - postavil v roce **1889 Ignác Krejčír**

tímto výčet domů postavených před rokem 1900 končí. Domy postavenými po roce 1900 do roku 1945 se budeme věnovat zase někdy přistě.

Naše soutěž pokračuje ...

- 9) kolik domů čítala naše obec v roce 1875 ?
 - 10) kde se nacházela „bažantnice“ a co se u ní odehrávalo?
 - 11) co je napsáno na pomníku věnovaném památce II. Světové války ?
 - 12) kdy byl u nás zřízen hřbitov ?
-

Robota – dokončení

V roce **1778** bylo vyhověno předpisům nového patentu k vyhotovení seznamu robotních povinností. U nás bylo tehdy 14 sedláků, ze kterých byl vrchností jmenován **fojt** (posledním byl **Jan Parák**), ten na robotu nejezdil, nýbrž ostatním přikazoval a v neděli na zámku v Tovačově vykazoval, kdo jakou robotu odbyl. **Pudmistr** měl jen polovinu roboty (posledním byl **František Dočkal**). Sedláci museli v každém týdnu 3 dny roboty odbyt se 3 koňmi, s pacholkem a pohůnkem. Čtvrtníci 3 dny pěší roboty v týdnu, chalupníci 2 dny pěší roboty v týdnu. Mimo to ještě sedlák 2 dny a čtvrtník 1 den chlebové roboty a od sv. Jana do sv. Václava pak robotu chrťovou, vartovní, režnou a urbální platy, kterých okolo 5 rýnských se jim předepisovalo. Také každý sedmý díl – tedy každý sedlák kopy žita a kopy ovsu a čtvrtník půl kopy žita a půl kopy ovsu a desátek na tovačovskou faru odvádět museli.

Každý městský usedlý měl povinnost po 3 dnech v roce při stavu u Věrovan robotovati a třikrát v roce na panský hon jíti. Židé také museli po 3 dny v roce na panský hon choditi.

Dne 1. listopadu **1781** císařem Josefem II. byl vydán zákon o zrušení osobního poddanství čili nevolnictví stavu selského.

Patent berní a urbaniální vydaný 10. února **1789** nahradil robotu peněžní dávkou a snížil daňové zatížení poddaných, to nesmělo překročit 30% hrubého výnosu pozemků - 70% mělo zůstat poddanému.

Dne 18. prosince **1846** byl vydán Dvorský dekret o výkupu roboty, který vycházel ze zásady dobrovolné dohody mezi poddanými a vrchností. 31. ledna **1847** vrchní panství tovačovského Isidor Witek poslal klopotovským listinu o dobrovolných smlouvách mezi pány statků a desátků, aby gruntovní a desátečná práva byla nezkrácená zachována i zrušením roboty.

Po zrušení roboty v roce **1848** se každý musel vykoupit, u nás se platilo výkupného z půllánu 300 až 400 Zlatých ve stříbře, z chalupy 80 až 150 Zlatých. Někteří naši hospodáři splatili určený obnos najednou, jiní tak činili ve splátkách.

Obrázek o robotě by byl jistě nebyl úplný, kdybychom pominuli se alespoň zmíniti se o postavení selské chasy – tj. pacholků, pohůnků a dívek. Z roku **1837** je záznam, který zní takto:

„Do jednoty, aby žádný nepřestoupil toto ujednání, tehdy ten, který by se opovážil ze sousedů svý chase něčím dole umluvenou sumu převýšiti, tehdy bude platit do obce pokuty – 3 Zlaté 52 krejcarů. Chasa jest tedy ujednána a sice:

pacholek	35 Zlatých a 20 loktů plátna
pacholek při dvou místech	36 Zlatých a 20 loktů plátna
prostředník	25 Zlatých a 16 loktů plátna
pohůnek	18 Zlatých a 10 loktů plátna
dívka	18 Zlatých a 25 loktů plátna

Ed. Witek v. Tovačově panství Tovačovsko.
 První strana dopisu vrchního Wítka Klopotovským ze dne 31. ledna 1847.
 Pánové, před tímto dnem dne 31. ledna 1847, jsem dostal od pana Isidora Wítka, vrchního panství tovačovského, listinu o dobrovolných smlouvách mezi pány statků a desátků, aby gruntovní a desátečná práva byla nezkrácená zachována i zrušením roboty. Všechno, co v této listině je obsaženo, jsem si přečetl a jsem si všiml, že v ní jsou uvedeny všechny podmínky, které jsou v této věci ustanoveny. Já, Isidor Witek, vrchní panství tovačovského, jsem se s těmito podmínkami seznámil a jsem si všiml, že v nich není nic, co by bylo proti právu nebo proti spravedlivosti. Proto jsem se rozhodl, že tyto podmínky přijmu a budu je dodržovat. Všechno, co v této listině je obsaženo, jsem si přečetl a jsem si všiml, že v ní jsou uvedeny všechny podmínky, které jsou v této věci ustanoveny. Já, Isidor Witek, vrchní panství tovačovského, jsem se s těmito podmínkami seznámil a jsem si všiml, že v nich není nic, co by bylo proti právu nebo proti spravedlivosti. Proto jsem se rozhodl, že tyto podmínky přijmu a budu je dodržovat. Všechno, co v této listině je obsaženo, jsem si přečetl a jsem si všiml, že v ní jsou uvedeny všechny podmínky, které jsou v této věci ustanoveny. Já, Isidor Witek, vrchní panství tovačovského, jsem se s těmito podmínkami seznámil a jsem si všiml, že v nich není nic, co by bylo proti právu nebo proti spravedlivosti. Proto jsem se rozhodl, že tyto podmínky přijmu a budu je dodržovat.

za 150 zlatých
 za 110 zlatých
 za 80 zlatých
 za 60 zlatých
 za 40 zlatých
 za 20 zlatých